

Jeden den Ivana Děnisoviče

Alexandr Solženicin, 1962

V této **novelě** autor ukazuje jeden den vězně, vězněného v Gulagu. Využívá při tom své zkušenosti když byl sám v Gulagu Uvězněn.

Literární historický kontext

A. Solženicin

Ruský disident a spisovatel. Za svou činnost mu byla udělena Nobelova cena za literaturu.

Za kritiku J. V. Stalina byl 8 let vězněn v několika Gulazích, z čehož vycházel ve své tvorbě. Kvůli které byl zbaven občanství a vyhnán z SSSR.

Souostroví Gulag - osud jednoho vězně od odsouzení, přes transport až po vyhannství

Rakovina - román

Literatura o totalitě

V literatuře se autoři nejčastěji staví k totalitě kriticky. Mezi příklady patří

- **G. Orwell** - 1984, Farma zvířat
-

Kompozice a děj

Jedná se o novelu, která popisuje jeden den, od probuzení až po večerní usínání vězně v Gulagu. Tomu odpovídá i způsob jakým je kniha napsaná, obsahuje hodně **pasáží popisujících každodenní průběh a pravidla života v gulagu**. V díle jsou zachyceny podmínky života v takovém táboře a také mimotáborový život vězňů.

Před časem bylo jedno takové šťastné období: to linýrovali všem deset jako podle pravítka. Ale od devětačtyřicátého přišla nová etapa — všichni bez rozdílu dostávali pětadvacet. Deset let se ještě dá utáhnout a nechcípnout, ale pětadvacet — ať to někdo zkusí.

Děj se odehrává v padesátých letech. A je vyprávěn **er-formovým vypravěčem**. V podstatě se jedná o kroniku života v Gulagu.

Ráno

Budíček je v 5 ráno, Šuchov, který normálně hned vstává se v posteli kvůli bolestem (cítí se rozlámaný) je vyhnán až dozorcem, který jej nakonec za to nechal umýt podlahu.

... pak další sloup, na kterém visel (v závětrří, aby neukazoval moc nízko) teploměr, celý obalený jinovatkou. Šuchov s plachou nadějí mrkl na mléčně bílou trubičku; kdyby ukázal jedenačtyřicet, neměli by podle předpisu vyhánět na práci. Jenomže teploměr dnes k té čtyřicítce nějak ne a ne klesnout.

Práce

Po příchodu na pracoviště začal parták Ťurin rozdávat úkoly. Děnisovič má za úkol začít s opravou staré továrny. V jednu hodinu jsou káraci pro oběd - šlichtu z horké vody a rybích kostí. Šuchov se snaží i tak odvádět dobrou práci a to dokonce i přes čas. Jelikož při přepočítávání vězňů jeden člověk chybí tak se čeká, za to pak ostatní Děnisoviči spílají a schytá i pár ran.

Po práci

Po práci následuje večeře, kde se Děnisovič dostane

...

Potom se již všechny party hrnou do jídelny na včeři. Podmínky jsou kruté - platí zákon silnějšího a úplatkářství. Ivanu Děnisovičovi se podařilo získat Césarův večerní příděl za to, že mu vystál frontu na balíčky. Šuchov svůj vlastní balík nikdy nedostane - jeho rodina je i tak dost chudá. Před večeří následují prohlídky pokojů a zabavování. Poté již může Šuchov s klidem zalézt na svou palandu. Před usnutím bilancuje - byl to dobrý den: nerozstoupal se, nezavřeli ho do korekce, pronesl přes strážnici pilku, získal dvojitý příděl. Šuchov usínal úplně spokojen.

Postavy

Ivan Děnisovič Šuchov (Sč. 854) - Hlavní hrdina, po 8 letech v galafgu ví jak se chovat, aby "přežil". Je jeden ze zkušených a smířených s životem v táboře (špatné podmínky, ...).

Padle papíru zavřeli Šuchova za velezradu. Tak taky vypovídal — ano, je to pravda, dal se zajmout, protože chtěl zradit vlast, a ze zajetí se vrátil proto, že plnil úkol, kterým ho pověřila německá výzvědná služba. Ale jaký to vlastně byl úkol, to si nedokázal vymyslet ani Šuchov, ani vyšetřovatel. Tak to nakonec nechali — prostě úkol.

členové 104. party - Předák *Ťurin* (životel party, zastupuje ji), *Lotyš Kilgas* (oblíbenec v partě), *Gopčik* (mladý hoch), *Fetukov* (neoblíbený, otravuje a žebrá).